

II. redni koncert »Glasbene Matic« dne 9. marca. Dva nova bojavnika na torišču glasbenega razvoja je dovedel spored zadnjega koncerta javnosti, ne iz logov tujih, marveč iz domovine. Dr. Gojmir Krek in Anton Lajovic sta novince, ki ju imam v mislih. Nastopila sta krepko, vzbudila sta zanimanje, smem pa tudi reči, da sta vzbudila nado, da sta muzika, ki ne ostaneta le hipne prikazni enega samega sporeda. Krekov talent je tendenciozen, ima že v prvih svojih pojavih odkrito izražen program, blesteč v barvah novostrujarstva. Tri pesmi Dragotina Ketteja je podal, podal jih je v obliki, ki izzivlje h kritiki, kajti nova je, novo hoče podati, in gotovo je, da je izraz hrepenenja po uvedanju doslej nenavadnega popisovanja glasbenih teženj. Besedi hoče priznati pristoječo ji veljavo, v nemar puščajoč melodijo, da se mu ne poreče, da hoče dominirati z glasbo, da hoče zlorabljati besedo v invencijo efektne melodije. Le kot arabeska se vpleta pod besedo njo spremljajoča glasba in glasba nosi besedo ko zamaknjena v občudovanju nje veljave. Rapsodistna postane pri tem glasba in odvisna v svojem uspehu od učinka, ki ga stori pesniško besedilo. Kaj naravno je, da more taka manira doseči najboljši učinek v intimnem krogu omejenega števila čestilcev muzike, neprofanirana pred javnostjo po glasnem efektu hlepečega občinstva. —

V Antonu Lajovicu pozdravljamo prvega slovenskega simfonika; energija, s katero stopa že s prvencem svojega nadarjenja na dan, vsaj vzbuja nado, da ne ostane pri prvem poskusu, da je namreč v zadnjem koncertu proizvajani »Adagio« le prvi členek v vrsti bodočih del. Lajovic kaže v »Adagiu« talent za tehniško znanje; vse, kar je podal že pri prvem nastopu, govori za to, da imamo opraviti z novincem, ki ga smatramo za kandidata, stremččega po pravem umetništvu, ne zgolj za diletanta. Resno se je poprijel Lajovic svojega dela, z vnemo za ustvaritev umetniški odlikujoče se skladbe, in diviti se je vervi, s katero je vskočil v ustroj velikega orkestra, da si ga učini poslušnega svojemu hotenju in mišljenju. Kombinatorsko mišljenje prevladuje seveda še, muzikalne invencije čaka zmagoslavni dan, ko se vzpne skladatelj nad prvo periodo boja s težkočo, tehniško obvladati orkester.

Kaj da zmore simfonik, nadarjen po Bogu, pravi muzik, ki mu je skladanje lahkota in slast, občutiti je pri Dvořáku, kateri je bil zastopan na sporedu po simfoniški svoji uverturi »Carneval«. Kako tu poje in pleše orkester! V neutesnjeni živosti vrvi v njem, blesteči sijaj in toplo poljoče življenje se glasi iz vsakega postopa, iz vsake kretnje mogočnega instrumenta, nazvanega orkester. Melodije kar stresa Dvořák, njemu je raba orkestra igrāča, in njemu je življenska potreba, izražati svoje čute in svoje misli v simfoniški skladbi. In kar je simfonikov na svetu, Dvořák je danes med njimi prvi, Dvořák je sedaj nedosežen vzor, zavidani mojster orkestrskega skladanja.

Kot vodja koncertu je podal prof. Hubad orkestralne točke v skrbni upravi, sveže in razvnemajoče, kajti ponos mu je vsekdar, stati orkestru kot vodja na čelu. Isto natančnost v izvršitvi je pokazal s svojimi zbori, ki so proizvajali znamenito in v polni zavesti svojega renomeja, ki ga treba »Glasbeni Matici« na čast vsekdar na novo uveljaviti, Wagnerjeva zbor iz

»Tanhäuserja« »Presrečen sem« in »Pozdrav vesel dvorani« ter Zajčev zvokovno efektne, manj muzikalno se odlikujoči »Dolazak Hrvata«.

Posebnost je dodalo koncertu solistovsko sodelovanje praške umetnice na harfo, gospe Jelene Kličke-Nebeske. Umetniško svojstvo virtuozinje se je javilo že pri izberi sporeda, ki je bil vseskozi izredne muzikalne vrednosti, ko je bila vmeščena med drugim transkripcija Smetanove simfoniške uverture »Vltava«, Trnečkova »Češka fantazija« in razkošna fantazija njenega očeta Kličke o poczije polni narodni pesmi »Ach není tu«. Težavno tehniko igre na harfi je premagala virtuozinja že zdavnaj; z bravuro rabi svoj instrument in z vso svojo dušo se posvečuje interpretaciji proizvajanih skladb kot umetnica, ki jo je moči le občudovati, ker budi v duši poslušalčevi zaupanje v nekaljen užitek.

Naposled nam je omeniti opernega pevca Tita Olszewskega, ki je z umetniškimi zanosom interpretiral zgoraj omenjene Krekove pesmi, to ob priznanju vrednem spremljevanju rutiniranega pianista Jos. Procházke.

Dr. Vladimir Foerster.

Med revijami

Moskovskija Vjedomosti o Korševem Prešernu. V broju 353. l. 1900. so bile prinesle »M. V.« izpod peresa nekega D. P. kritiko o Korševem ruskem prevodu Prešernovih poezij. Ta kritika je bila natisnjena v »M. V.« kot feljton pod zaglavjem; »Slovenski poet«. Ker mora slovenske literate zanimati, kako sodijo Rusi o »ruskem Prešernu«, podajem tukaj svojim rojakom, čitajočim »Ljubljanski Zvon«, kritiko »Moskovskih Vjedomostij« v prevodu. Pisatelj D. P. piše:

»Dne 21. nov. st. sl. je preteklo sto let od rojstnega dne slovenskega pesnika Franceta Prešerna. V njegovi domovini so dostojno praznovali to godovanje, pa tudi pri nas Rusih ni prešlo brez sledu. Najboljši jubilejni dar v spomin in čast tistega, s katerim se morejo ponašati vsi Slovani, bo pa gotovo prevod Prešernovih poezij, izdan za jubilejni dan. Izvršil je ta prevod znani poznatelj poezije in nadarjeni poet F. E. Korš.

Ta jubilejni dar je namenjen ne učenim slavistom, pravi sam prevajatelj, nego ljubiteljem poezije sploh. Ta knjiga ustreza našim željam tem bolje, ker smo mi, samim sebi na sramoto, le malo znani s slovanskimi pesniki. Samo ime Franceta Prešerna mnogim iz nas ne pove prav ničesar, dasi je v svoji domovini ta izredni poet že davno ocenjen dostojno in pravično ter je nenavadno priljubljen vsemu slovenstvu v Avstriji in Italiji.

Taka nevednost Rusov, celo izobraženih, v poeziji slovanski je pač precej otežila nalogo prevajatelja. Primorala ga je pripisati svojemu prevodu celo lekcijo ne le o Prešernu in njegovih poezijah, nego vobče o slovenski umetni poeziji v zvezi z razvojem slovenskega jezika. Nam pač ni treba poudarjati, da je ta nevoljni predgovor napisan z redkim znanjem stvari same in s tisto skrbnostjo, polno ljubezni, katera odlikuje sploh vsa dela F. E. Korša v okviru njegovemu srcu tako priljubljene poezije.

Poet-profesor začnija z zgodovino in zemljepisom slovenskega plemena. V obrisu, napisanem prav zanimivo, seznanja avtor čitatelja s predniki in so-